

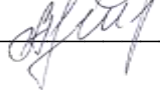
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри фінансів, обліку та
оподаткування

Протокол № 1 від 29.08. 2022 р.

В.о. завідувача кафедри

_____ Л.Я. Шевченко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«БЮДЖЕТНА І ПОДАТКОВА СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Шевченко Л.Я.,
к.е.н., доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, години	32 / 8
Практичні/семінарські, годин	32 / 8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	86 / 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	7
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи знань щодо концептуальних основ з організації та функціонування бюджетної та податкової систем, визначення їх ролі у економічному розвитку країни.

Завдання дисципліни полягає у набутті теоретичної і практичної підготовки здобувачів ВО у бюджетній та податковій сфері, **формування вмінь і навичок: аналізу** дохідно-видаткової структури консолідованого і державного бюджетів, її відповідності поточній макроекономічній ситуації, показників внутрішньої і зовнішньої державної заборгованості; **визначення** бази оподаткування, розміру податків та строків їх сплати до бюджетів усіх рівнів, штрафних санкцій у випадку порушення податкового законодавства; **застосування** сучасних інформаційних технологій для оптимізації інформаційних потоків щодо обсягів податкових надходжень.

Предмет: відносини з приводу формування і використання бюджетних коштів, а також щодо нарахування податків та їх подальшої сплати відповідно до існуючого порядку.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Сутність та роль бюджету для держави

Тема 2. Бюджетний устрій та бюджетна система держави

Тема 3. Міжбюджетні відносини

Тема 4. Фінансування бюджетного дефіциту та механізм обслуговування державного боргу держави

Тема 5. Система доходів і видатків бюджету та фінансовий контроль з боку держави

Тема 6. Сутність та роль податків для функціонування держави

Тема 7. Податкова система і податкова політика

Тема 8. Загальнодержавні податки та збори

Тема 9. Місцеві податки та збори

Тема 10. Державна податкова служба України

Тема 11. Бюро економічної безпеки України

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

- загальних програмних компетентностей:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність бути критичним і самокритичним;

знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

здатність працювати у команді;

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

здатність працювати автономно.

- фахових програмних компетентностей:

здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;

здатність здійснювати ефективні комунікації;

здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення;

здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;

застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;

застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення;

розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;

демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;

знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;

визначати особливості функціонування сучасних світових та національних систем та їх структури;

знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;

розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;

володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

формувати й аналізувати податкову звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;

знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

теоретичних основ формування й використання бюджетних коштів;

засад бюджетного устрою й принципів побудови бюджетної системи;

теоретичних і практичних методів і джерел формування доходів бюджету України та напрямів і форм фінансування видатків;

функціонування державного кредиту та управління державним боргом;

основ з організації податкової системи та податкової політики держави та основних засад діяльності органів державної фіскальної служби, принципів адміністрування податків;

методики нарахування та контролю сплати загальнодержавних та місцевих податків і зборів, практичного механізму їх застосування.

– **уміння/навички:**

аналізувати доходно-видаткову структуру консолідованого і державного бюджетів, її відповідність поточній макроекономічній ситуації;

розраховувати та аналізувати показники внутрішньої і зовнішньої державної заборгованості;

визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів;

визначати штрафні санкції у випадку порушення податкового законодавства, а також оскаржувати дії податкових органів;

аналізувати зміни податкового законодавства та визначати їх вплив на результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності;

використовувати сучасні інформаційні технології для оптимізації інформаційних потоків щодо обсягів податкових надходжень;

використовувати знання щодо ведення обліку, складання звітності розрахунку податкових зобов'язань з прямих податків та ресурсних платежів.

– **комунікація:**

здатність спілкуватися та доносити інформацію щодо механізму функціонування державних фінансів (бюджетної та податкової систем);

дотримуватися норми ділової етики, володіти етичними та моральними нормами поведінки.

– **відповідальність і автономія:**

здатність нести відповідальність за отримані результати щодо прийнятих професійних рішень;

дотримуватися вимог до діяльності для забезпечення сталого розвитку бюджетної та податкової систем держави.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи бюджетної системи держави					
Тема 1. Сутність та роль бюджету для держави	12	2	2	-	8
Тема 2. Бюджетний устрій та бюджетна система держави	12	2	2	-	8
Тема 3. Міжбюджетні відносини	12	2	2	-	8
Тема 4. Фінансування бюджетного дефіциту та механізм обслуговування державного боргу держави	16	4	4	-	8
Тема 5. Система доходів і видатків бюджету та фінансовий контроль з боку держави	16	4	4	-	8

Разом за змістовим модулем 1	68	14	14	0	40
Змістовий модуль 2. Теоретико-методичні основи податкової системи та політики держави					
Тема 6. Сутність та роль податків для функціонування держави	10	2	2	-	6
Тема 7. Податкова система і податкова політика	16	4	4	-	8
Тема 8. Загальнодержавні податки та збори	16	4	4	-	8
Тема 9. Місцеві податки та збори	16	4	4	-	8
Тема 10. Державна податкова служба України	12	2	2	-	8
Тема 11. Бюро економічної безпеки України	12	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 2	82	18	18	0	46
Усього годин	150	32	32	0	86

4. Теми семінарських /практичних/ лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар запитань і відповідей «Соціально-економічна роль бюджету для держави»	2
2	Семінар – дискусія «Бюджетний устрій та бюджетна система України»	2
3	Семінар з виконанням практичних задач «Розрахунок практичних задач щодо визначення рівня міжбюджетних трансфертів»	2
4	Семінар – дискусія «Бюджетний дефіцит в Україні: шляхи подолання із врахуванням досвіду інших країн»	2
5	Семінар з виконанням практичних задач «Розрахунок практичних задач щодо визначення бюджетного дефіциту»	2
6	Семінар запитань і відповідей Захист групових проєктів	2
7	Семінар з виконанням практичних задач «Розрахунок практичних задач щодо визначення рівня доходів і видатків України за певний період»	2
8	Семінар запитань і відповідей «Роль податків для ефективного функціонування держави»	2
9	Семінар – дискусія «Податкова система і податкова політика України: шляхи реформування»	2
10	Семінар – дискусія «Організаційна структура податкової системи України та її основні елементи: шляхи реформування»	2
11	Семінар запитань і відповідей «Загальнодержавні податки та збори в Україні»	2

12	Семінар з виконанням практичних задач «Розрахунок практичних задач щодо визначення обсягів загальнодержавних податків (ПДФО, ПДВ, Акцизний податок тощо)»	2
13	Семінар - дискусія «Місцеві податки та збори в Україні»	2
14	Семінар з виконанням практичних задач «Розрахунок практичних задач щодо визначення обсягів місцевих податків»	2
15	Семінар - дискусія «Державна податкова служба України: її роль для функціонування держави та визначення кроків по реформуванню»	2
16	Семінар - дискусія Захист групових проєктів	2
Всього		32

5. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми семінарського/практичного заняття	Аудиторна робота						Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Захист групових проєктів	Завдання для самостійного виконання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1								
Семінар 1	2	-	1	-	-	-	-	3
Семінар 2	1	-	2	-	-	-	-	3
Семінар 3	1	1	1	-	-	-	-	3
Семінар 4	1	1	0,5	-	-	-	-	2,5
Семінар 5	1	1	0,5	-	-	-	-	2,5
Семінар 6	1	1	-	-	-	2	-	4
Семінар 7	1	1	-	-	5	-	-	7
Разом змістовий модуль 1	8	5	5	0	5	2	0	25
Змістовий модуль 2								
Семінар 8	0,25	-	0,25	-	-	-	-	0,5
Семінар 9	0,25	-	0,25	-	-	-	-	0,5
Семінар 10	0,25	-	0,5	-	-	-	-	0,75

Семінар 11	0,25	-	0,5	-	-	-	-	0,75
Семінар 12	0,25	1	0,5	-	-	-	5	6,75
Семінар 13	0,25	1	0,5	-	-	-	5	6,75
Семінар 14	0,5	-	1	-	-	-	-	1,5
Семінар 15	0,25	-	-	-	5	-	-	0,25
Семінар 16	0,25	-	-	-	-	2	-	7,25
Разом змістовий модуль 2	2,5	2	3,5	0	5	2	10	25
Усього	10,5	7	8,5	0	10	4	10	50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	